

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

לך לך

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמישים שנה להסתלקות-הילולא של ב"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" ז"ע

לזכות

הו"ח ר' דוד יעקב הלוי שיחי' קאופמאן,

ליום הולדתו, ש"ק פ' לך לך, י"א מ"ח

הרה"ת ר' יעקב הערצל שיחי' פאר,

ליום הולדתו, י"ב מ"ח

הרה"ת ר' ישראל שיחי' בסטומסקי,

ליום הולדתו, י"ג מ"ח

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק

ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!

להקדשות ולפרטים נוספים:

טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)

אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved Ones

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

לך לך

א. "לך לך" – ללא הקדמה:

פרשתנו פותחת בדברי ה' אל אברהם¹, "לך לך מארצך וממולדתך... ואעשך לגוי גדול...". הרמב"ן² מתעכב על כך, ומבאר, שה"פרשה לא בארה כל הענין, כי מה טעם שיאמר לו הקדוש-ברוך-הוא עזוב ארצך ואיטיבה עמך טובה שלא היתה כמוהו בעולם מבלי שיקדים שהיה אברהם עובד אלקים או צדיק תמים... ומנהג הכתוב לאמר התהלך לפני³ ותשמע בקולי ואיטיבה עמך, כאשר בדוד⁴ ובשלמה⁵, וכענין התורה כולה אם בחוקותי תלכו⁶, אם שמוע תשמע בקול ה' אלקיך⁷, וביצחק אמר⁸ בעבור אברהם עבדי, אבל להבטיחו בעבור יציאה הארץ אין בו טעם".

הוא מסביר, שהטעם לכך הוא, משום שאנשי אור כשדים גרמו לו "רעות רבות על אמונתו בקדוש-ברוך-הוא" והוא נמלט מהם "ללכת ארצה כנען ונתעכב בחרן, אמר לו לעזוב גם אלו ולעשות כאשר חשב מתחלה, שתהיה עבודתו לו, וקריאת בני האדם לשם ה' בארץ הנבחרת ושם יגדל שמו ויתברכו בו הגוים ההם". לא כפי שהיה "באור כשדים שהיו מבזין ומקללין אותו ושמו אותו בכור או בכבשן האש"⁹. והוא ממשיך ואומר "אבל התורה לא תרצה להאריך בדעות עובדי עבודת גלולים ולפרש הענין שהיה בינו ובין הכשדים באמונה כאשר קצרה בענין דור אנוש וסברתם בעבודת גלולים שחשדו".

אך עדיין אין זה חלק¹⁰: מדוע אין התורה

מוזכרה כאן בקצרה, לפחות, "שהיה אברהם עובד אלקים או צדיק תמים" כהקדמה ל"ויאמר ה' אל אברהם...¹¹? כפי שאנו מוצאים אצל נח, שלפני דברי ה' אליו בתחילת פרשת נח¹², מקדימה התורה ומספרת בראש הפרשה¹³ "גם איש צדיק...". ואף לפני כן, בסוף פרשת בראשית¹⁴, נאמר "ונח מצא חן בעיני ה'¹⁵".

על-אחת-כמה-יזכמה לגבי אברהם, אשר במדרשי חז"ל מסופר בהרחבה אודות מעלתו הנשגבה וצדקותו, ואודות עבודתו את ה' במסירות נפש אף בהיותו עדיין באור כשדים ובחרן, שזהו ההקדמה והגורם¹⁶ לדברי ה' "לך לך...¹⁷ – ולמרות כל זאת אין התורה שבכתב מוזכרה דברים אלו כלל¹⁸, ואפילו אינה מציינת שאברהם היה נבדל מכל שאר משפחתו! בסוף פרשת נח מוזכר אברהם רק כאחד מבני משפחת תרח¹⁹.

הארץ – מדוע נאמר "לך לך" ואעשך לגוי גדול גוי", לשון המורה על גמול ושכר?

(11) וראה גם בחיי (ועד"ו באברבנאל) נח יא, כח; פרשתנו יב, א (בסופו). ותירוץ של הבחיי – שהזכיר מעלת אברהם ברמזו במלת "אור כשדים" צע"ג, שהרי בזה חודגשו הרן ותרתי.

(12) נח ו, יג.

(13) שם, ט.

(14) בראשית ו, ח.

(15) אלא דשם אינו דומה כ"כ לנדוד (ובפרט לדעת הרמב"ן), כיון דשם הוא הקדמה לא רק לדיבור ה' כ"א גם ובעיקר לטעם הצלתו מן המבול. וראה מפרשי התורה ס"פ בראשית.

(16) גם לדעת הרמב"ן, דהרי אמר לו שילך לא"י כי שם יוכל להמשיך בעבודתו וקריאת בני אדם לשם ה' כמו שעשה לפניו.

(17) ראה מו"נ שם.

(18) ראה גם תו"א פרשתנו (יא, ג); תו"ח שם (פג, ד ואל"ך) – מה שלא נאמר כלל בתורה ממעשיו של אברהם בהיותו בחו"ל. וראה ספר הערכים חב"ד ערך אברהם אבינו (ע' עג ואל"ך) ובהנסמן שם.

(19) כי אף שהובא זה בפרשי ס"פ נח (יא, כח. לב) – והרי רש"י מפרש פשוטו של מקרא – ה"ז בכלל תושבע"פ (ולא תושבי"כ) ובה – מדרש אגדה, ולא רבותינו פירשו וכו"ב. ולהעיר – לכללות פרשי עה"ת – חידוש בשו"ע אדה"ז או"ח סרפ"ה ס"ב (ממג"א שם סק"ג), "פרשי" שהוא בנוי על יסוד התלמוד!"

(1) יב, א ואילך.

(2) שם, ב.

(3) וכלשון הכתוב פרשתנו יז, א.

(4) ראה מ"א ב, ג"ד. דה"א כב, יא ואילך. כח, ז. ועוד.

(5) ראה מ"א שם ג, יג"ד.

(6) ר"פ בחוקותי (כו, ג).

(7) תבוא כח, א. ועד"ו לפני מ"ת – בשלח טו, כו.

(8) תולדות כו, כד. וראה גם לפניו – שם, ה.

(9) ראה גם מו"נ ח"ג פכ"ט. רמב"ם שבעה עשר 22.

(10) גם בגוף תירוץ של הרמב"ן צלה"ב: לפי דבריו שלא הי' כאן הודעת גמול בשביל קיום הציווי של עזיבת

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' יקותיאל מנחם ע"ה
ב"ר שרגא שליט"א

ראפ

חסיד ומקושר בכל נימי נפשו

לכ"ק אדמו"ר מה"מ

משיגח ומשפיע

בישיבת תומכי תמימים

ליובאוויטש המרכזית 770

ניהל הבית חב"ד

בנמלי התעופה

ובחברת "אל על" במיוחד

וזכה שהרבי שלח המצות ע"י

ואמר עליו "אונזער יקותיאל"

נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770

והדפיסם ב"תקות מנחם"

ניהל "ועד המחנכים"

פעל במרץ בעניני שלימות הארץ

ראש מטה שירה וזמרה

לקבלת פני משיח צדקנו

קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם

השאיר דור ישרים יבורך

הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים

ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"

י"ב תמוז ה'תשע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידי

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוזגרת מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

ממש.

... על פי המדובר לעיל, שבדורנו זה במיוחד (הדור האחרון בגלות והדור הראשון של הגאולה) ישנה הדגשה יתירה על העבודה ד"לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", וקנין כל עשר הארצות – הרי מובן, שהדבר צריך להשתקף לכל לראש בעבודה מעין זה של יהודי, על ידי שהוא מוסיף בלימוד התורה, לא רק לפי ג' המוחין שלו השייכים למדות, אלא גם ג' מוחין בעצם. שזהו במיוחד – על ידי הוספה בלימוד פנימיות התורה (כולל בביאור ענינים אלו דעבודת המוחין²), כולל בעניני הגאולה ומשיח צדקנו.

לך לך

לקוטי

שיחות

ב. יחודו של יהודי – בבחירת הקב"ה

ויש לומר שההסבר לכך הוא:

תחלתו של עם ישראל היא מאברהם אבינו, שהיה היהודי הראשון, אחד היה אברהם²⁰. ואצל אברהם עצמו התחיל יחודו משאר בני אדם שבארץ מולדתו, ואפילו מבית אביו – ב"ויאמר ה' אל אברם לך לך", כנאמר בתחלת פרשתנו.

בכך שהתורה מתחילה את הסיפור אודות יחודו של אברהם אבינו ב"ויאמר ה' אל אברם...", למרות שכבר זמן רב לפני כן²¹ "הכיר אברהם את בוראו" והתקרב אל ה', והוא פרסם "לכל העולם שיש שם אלוהה ולו ראוי לעבוד"²², עד כדי מסירות נפש עוד בהיותו באור כשדים²³, בכך מדגישה התורה את מהותו של אברהם, ושל כל יהודי:

אצל כל העמים האחרים כרוכה התקרבותם לבורא העולם בשכלם והכרתם בבורא, ועל ידי כך הם מתקשרים אל הקדוש־ברוך־הוא ומקיימים את מצוותיו, אך אצל עם ישראל מתבסס עיקר קירובם לאלוהות ומציאותם כיהודים בכך שהקדוש־ברוך־הוא בחר בהם, כלשון חז"ל²⁴ "ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו"²⁵, "קרבנו המקום לו והבדילנו מהאומות וקרבנו ליחודו"²⁶, ולא בכך שהם

מצד עצמם מתעלים להכרה בבורא עולם ולהתקשרות אליו.

ומכיוון שהדבר מגיע מצד הבורא, מובן, שבני ישראל אינם רק סוג נוסף בבריאה הדומה לנבראים אחרים שנעשה קרוב יותר אל הקדוש־ברוך־הוא, אלא הם מהות שונה לחלוטין.

כי כל הנבראים נשארים במציאותם כנבראים, ואילו בני ישראל הם במהותם ענין של אלוהות בבריאה, כי לא רק נשמתם היא "חלק אלוהה ממעל ממש"²⁷ אף בהיותם למשה, אלא אף על גופם נאמר²⁸ "ובנו בחרת מכל עם ולשון", שהקדוש־ברוך־הוא בחר בבני ישראל, בגופם²⁹.

ודומה לכך ההבדל בין מצוות בני נח לבין המצוות שנצטוו בני ישראל. אין זה הבדל כמותי בלבד – שבע או תרי"ג מצוות – אלא זהו הבדל איכותי ומהותי³⁰:

מצוות בני נח קשורות בעיקר לעניני ישוב עולם³¹, זיכור האדם, שמין המדבר יהיה כראוי, ועולם יתנהל כראוי. שלמותו של העולם ושל מין המדבר מושגת על ידי שבני נח מקיימים את מצוותיהם, ולכן מצוות בני נח הן כאלה הניתנות לקיום אפילו לפי "הכרע הדעת"³²:

לעומת זאת, מצוותיהם של בני ישראל אינן

20 יחזקאל לג, כד.

21 ע"פ המבואר בפנים, יומתק מה שרק בפרשתנו (ראווי שנאמר בתורה יהודו של אברם, ויאמר ה' אל אברם לך לך) מפורש (יב, ה ובפרש"י), ואת הנפש אשר עשו בחרן – שהכניסן תחת כנפי השכינה, ולא נאמר זה קודם. וראה לקו"ש שבהערה 37 (הערה 13 שם).

22 רמב"ם הל' ע"ז פ"א ה"ג.

23 רמב"ם שם. וראה גם מו"נ שם. רמב"ן שם פרש"י נח (יא, כח) מ"מ"א. ועוד.

24 הגש"פ.

25 ולהעיר מנחמ' ט, ז, אתה הוא ה"א אשר בחרת באברם והוצאתו מארץ כשדים גו". ומשמע שהבחירה באברם היתה באור כשדים – לפני האמירה ד"לך לך גו". וראה לקמן פרשתנו (טו, ז), אני ה' אשר הוצאתיך מארץ כשדים". וראה ראב"ע ס"פ נח. רמב"ן בחיי ואברבנאל שם ובריש פרשתנו. ש"ה רעז, א. ועוד.

26 לשון הרמב"ם הל' חו"מ פ"ז ה"ד. ומשמע לכאורה שקאי על קירוב דאברהם, שהרי זהו הסיום דמתחיל

ומספר שבתחלה היו אבותינו בימי תרוח ומלפניו כופרים כו". אבל י"ל שקאי על הקירוב בזמן גאולת מצרים – ראה לקו"ש (המתורגם) ח"ז ע' 87 ואילך ובהערות שם.

27 תניא רפ"ב.

28 נוסח ברכת אהבת עולם. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' ס' ס"ד (ממג"א שם) שכשיאמר ובנו בחרת (מכל עם ולשון) יזכור מ"ת.

29 תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

30 ראה לקו"ש (המתורגם) ח"ה ע' 159 ואילך. חט"ז (המתורגם) ע' 161. ובכ"מ.

31 ראה ישע"ל מה, יח.

32 לשון הרמב"ם הל' מלכים ספ"ח. אלא דשם מבאר דבכדי להיות מחסידי אה"ע (שיש להם חלק לעוה"ב) צריך שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו ע"י משה רבינו ולא מפני הכרע הדעת". ולהעיר מב' הגיוסאות בסיום לשון הרמב"ם שם, ולא מחכמים", אלא מחכמיהם – ראה לקו"ש (המתורגם) ח"כ ע' 156. ואכ"מ.

וקיים⁴⁰ את הציווי⁴¹.

ג. „מעשה אבות סימן לבנים”

תורה מלשון הוראה⁴². הכוונה בכך היא, שכל ענין בתורה אינו רק הוראה לגבי לימוד וידיעת האדם, אלא זוהי הוראה לכל יהודי ויהודי בכל הדורות לגבי התנהגות בפועל ממש.

ובמיוחד לגבי האבות – כיוון ש„מעשה אבות סימן לבנים”⁴³, וכפי שמסביר הרמב”ם⁴⁴ בהרחבה, שהתורה מרחיבה אודות „סיפור המסעות... ושאר המקרים” של האבות, כדי להסיק מכך לקחים לגבי התנהגותם של הבנים.

לפי זה מובן בענייננו: כאשר מספרת התורה שעיקר ה„צוותא” והחיבור של אברהם אל הקדוש־ברוך־הוא מתחיל בציווי ה’ „לך לך...” אין הכוונה לספר זאת רק כדי להבהיר את מהותו של היהודי, ואת מהות המצוות, אלא זוהי הוראה בפועל לגבי היסוד והתחלה בקירובו של היהודי אל הקדוש־ברוך־הוא.

ד. עיקר – קיום המצוות בפועל

תיתכן סברא, שכדי שיהודי יוכל להתחיל לקיים מצוות ולהתקרב אל הקדוש־ברוך־הוא, הוא צריך בראש ובראשונה ללמוד אודות יהדות, אודות הלכות התורה ומצוותיה, ובמיוחד אודות הקדוש־ברוך־הוא, אודות הקשר שלו אל העולם בכלל ואל ישראל בפרט. עליו לדעת את משמעות המצוות בכלל, ואת משמעותה של כל מצוה מסוימת וכדומה.

אברם בן ע”ה שנה (פרשתנו יב, ד). וראה מקומות שבהערה

25 לקו”ש חט”ו שם הערה 14. ואכ”מ.
40 ע”פ כהנ”ל זימתק ת”ל הב’ באה”ח ריש פרשתנו ב„טעם שדבר ה’ אליו (אל אברם) קודם הראות לו מה שלא עשה כן בכל הנבראים”. עיי”ש.

41 משא”כ באדם הראשון ונה שהציוויים להם נאמרו לאחרי שמסופר בתורה מעלתם וכו’ (אדה”ר – שנברא בצלמנו גו’, ויניחהו בגי’ לעבדה ולשמרה (בראשית ב, ו”ח טו), ונה מוכיח הכתוב צדקתו (כנ”ל בפנים ס”א)).

42 זח”ג נג, ב. גו”א ר”פ בראשית בשם הרד”ק.

43 ראה תנחומא פרשתנו ט.

44 פרש”י ב”ב, מ. תוד”ה וגמירי ע”ו ט, א) ואעפ”כ מתחיל בתורה בהציווי לך לך, שבפשטות הכתובים ה”ו כאשר ה’

קשורות רק לזיכרון האדם³³ והעולם, אלא מהותן העיקרית היא – „צוותא והיבור”³⁴ עם הבורא, ומשום שהנברא והבורא אינם ניתנים להשוואה כלל, הרי מובן, שכשם שמציאות הנברא אינה תופסת מקום לעומת הבורא, גם עבודתו אינה תופסת מקום, וה„צוותא” אינה נוצרת על ידי זיכרון והתעלותו של האדם, על ידי ידיעתו והכרתו השכלית באלקות, או על ידי איזושהו רגש ועבודה נעלית של האדם, אלא על ידי כך שהקדוש־ברוך־הוא בחר בהם וציווה מצוות אלו. כלומר באמצעות ציווי ה’ וקיומו³⁵.

ואת זאת מדגישה התורה כבר אצל היהודי הראשון, אברהם אבינו, שיחודו (כיהודי) ומעלתו אינם מתחילים (בתורה – מעשה אבות) במעלותיו המיוחדות שלו – בהקרבנו לאלוקות על ידי עבודתו ובכח עצמו, שכבר היה לו לפני כן, אלא³⁶ ב„ויאמר ה’ אל אברם לך...”³⁷, בכך שהקב”ה מבדיל ומיחד אותו³⁸. דביקותו בקב”ה, כפי שמתואר בתורה, התחילה כאשר נצטווה על ידי הקב”ה³⁹,

33 לצרף בהם את הברית – תנחומא שמיני ז”ח. ב”ר פרמ”ד. ושי”ג (וראה מו”ח ח”ג פכ”ז). וראה ע”ד המבואר בפנים – לקו”ש [המתורגם] ח”ט ע’ 197 ואילך. ושי”ג.

34 לקו”ש בחוקותי מה, ג. ובכ”מ.

35 ראה בארוכה משל כ”ק מו”ח אדמו”ר (ד”ה רבי אומר ש”ת ספ”א ואילך. ד”ה ביום השמיני” הש”ת בתחלתו. „התמים” ח”א ע’ כה ואילך). נת’ בלקו”ש [המתורגם] ח”ז ע’ 31 ואילך.

36 ראה גם אברבנאל ריש פרשתנו בתירוץ קושיות הרמב”ן (השאלה ה’ באברבנאל), שאברם לא התעורר בראשונה כו’ בדבר השם כו’ אלא מכח התפלספותו כו’ ולא נכתבו.. בתורה אלא דברי נביאי השם וחסידיו הדבקי בו ממה שעשו בעבודת הא”ל ובמאמרו לא מעיונם ושכלם”. ע”ש.

37 וראה לקו”ש [המתורגם] חט”ו ע’ 90 ובהערות שם דהתחלת ההכנה למ”ת וביטול הגזירה היא מויאמר ה’ אל אברם לך לך.

38 להעיר מנצח ישראל להמהר”ל פ”א, דלכן לא נזכרו כל מעלות אברהם לפני היבור ד„ויאמר ה’ גו’”, שלא תאמר שהוא ית’ בחר באברהם ובורעו אחריו בשביל מעשיהם כו’ ע”ש. ושם – ע”ד החילוק בין ישראל לאוה”ע.

39 והיינו דמודגש כאן לא רק עצם ענין הבחירה בזה שהציל אותו או גם דיבר אותו, אלא בזה שנצטווה. והרי גם דיבור ה’ בברית בין הבתרים ה’ בהיותו בן שבעים שנה (פרש”י ב”ב, מ. תוד”ה וגמירי ע”ו ט, א) ואעפ”כ מתחיל בתורה בהציווי לך לך, שבפשטות הכתובים ה”ו כאשר ה’

מו.

כמדובר כמ”פ, אָז ס’איז שוין „כלו כל הקצין”¹, און כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען אָז מ’האָט שוין תשובה געטאָן, און מ’האָט שוין אויך „צוגעפּוצט די קנעפּ”, און לויט אַלע סימנים איז דורנו דער דור האחרון פון גלות ובמילא דער דור הראשון פון גאולה. ועפ”ז איז מובן, אָז ס’איז אָן ענין שהזמן גרמא – אָז מ’זאָל זיך גרייטן בפועל צו „לך לך מארצך גו’ אל הארץ אשר אראך”, תיכף ומיד ממש.

... ע”פ המדובר לעיל, אָז בדורנו זה במיוחד (דער דור האחרון אין גלות און דור הראשון פון גאולה) שטייט בהדגשה יתירה די עבודה פון „לך לך מארצך גו’ אל הארץ אשר אראך”, וקנין כל העשר ארצות – איז פאַרשטאַנדיק, אָז דאָס דאַרף זיך לכל לראש אָפּשפּיגלען אין דער עבודה מעין זה פון אידן, דורך דעם וואָס ער איז מוסיף אין לימוד התורה, ניט נאָר לויט זיינע ג’ מוחין השייכים למדות, נאָר אויך ג’ מוחין בעצם. וואָס דאָס איז במיוחד – דורך מוסיף זיין אין לימוד פנימיות התורה (כולל בביאור ענינים אלו דעבודת המוחין²), כולל – בעניני הגאולה ומשיח צדקו.

(משיחות ש”פ לך לך, י”א מרחשון תשנ”ב)

1) סנהדרין צו, ב.

2) ראה גם שיחת ח’ חשון שנה זו.

כמדובר כמ”פ שכבר „כלו כל הקצין”¹, וכ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו הודיע שכבר עשו תשובה, וגם את „הכפתורים כבר ציחצחו”, ולפי כל הסימנים הרי שדורנו הוא הדור האחרון לגלות ובמילא הדור הראשון לגאולה. עפ”ז מובן שזהו ענין שהזמן גרמא – לערוך כבר את ההכנות בפועל „לך לך מארצך גו’ אל הארץ אשר אראך”, תיכף ומיד

הוספה בשורת הגאולה

מה.

יש לעורר עוה"פ (כפי שאמרתי כמ"פ) שהרבנים צריכים לפרסם הפסקי-דין ש"כלו כל הקיצין"¹, ובנוגע לתשובה (כהמשך דברי הגמרא "ואין הדבר תלוי אלא בתשובה") – כבר עשו תשובה (כפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר כמ"פ שכבר עשו תשובה, וכבר השלימו כל עניני העבודה), ועתה נשאר רק הענין דגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש.

... אין מה לחכות יותר, כיון שכבר סיימו כל עניני העבודה, וכבר עשו תשובה, ואין הדבר תלוי אלא בביאת משיח עצמו. – "אין הדבר תלוי אלא בתשובה" הי' לפני משך זמן, אבל עכשיו (לאחרי שכבר עשו תשובה) אין הדבר תלוי אלא בביאת משיח עצמו. כל מה שצריך זה שיבוא משיח בפועל ממש, "מראה באצבעו ואומר זה"², זה משיח צדקנו,

... והעיקר – שיהי' כן בפועל ממש, באופן ש"מראה באצבעו ואומר זה", ותיכף ומיד ממש, כפי שהנני חוזר ומדגיש כמ"פ שלא זו בלבד שסוף הגאולה לבוא, אלא שהגאולה עומדת כבר על סף הפתח, ומחכה לכל אחד ואחת מישראל שיפתח את הדלת ויסחוב את הגאולה לתוך החדר!!

(בעת ביקור הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א, ו' חשוון תשנ"ב)

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.

לקוטי

לך לך

שיחות

היא אמונה וקבלת עול פשוטה, לבצע ולציית בפועל לצייוי ה'.

ה. הקשר אל הקב"ה ע"י קיום מצוות

כשם שהדברים אמורים לגבי ישראל באופן כללי, כך גם לגבי כל יהודי בעבודתו הפרטית:

כאשר ליהודי שומר תורה ומצוות יש ידע בנגלה שבתורה ובפנימיות התורה, ויש לו הכרה שכלית בבורא העולם, עד שיגיע לאהבה ויראה – הרי כאשר הוא מגיע לקיום מצוות ה', עליו לדעת, שראשית העבודה ועיקרה ושרשה⁴⁷ היא התחושה שהוא הולך לקיים את ציווי ה' – כנאמר בנוסח הברכה של כל המצוות, "אשר קדשנו במצוותיו וצונו"⁴⁸, ובאופן ש"אילו נצטווה לחטוב עצים"⁴⁹ הוא היה עושה זאת באותה מסירות נפש. עליו לחוש שהקשר שלו אל הקדוש-ברוך-הוא מתבסס עתה על קיום מצוה בפועל.

כל המעלות האחרות בעבודתו הן רק גבולות הנברא⁵⁰, ודוקא באמצעות קיום מצוות ה', היהודי⁵¹ נכלל באור ה' ורצונו

47 ראה תניא רפמ"א.

48 ולהעיר מעטרת ראש בסופו (נח, ב ואילך) בענין מעשה המצוות וכוונתן. ובכ"מ (ד"ה בששה"ק תער"ב ספ"ד. וטהר לבנו תפ"ח פ"א. סה"מ קונטרסים ח"א רכג, א"ב. לקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 172) – ע"ד הכוונה הכללית או הפרטית שבמצוות.

49 לקו"ש שלח מ, א. ובכ"מ.

50 והיינו הכרת ה' ואהו"ד מצ"ע, בלי ענין המצוה שבהן. וכמו שה' אצל אברהם (לפני שנצטווה לך לך). אבל מצד הצייוי הרי אדרבה, אין ערך ודמיון כלל בין הארת והמשכת אור א"ס ב"ה שהוא פנימיות רצונו ית'.. המאירה ומלוכשת במצוות מעשיות ממש .. לגבי ההארה והמשכת אור א"ס ב"ה המאירה ומלוכשת בכוונת המצוות מעשיות שהאדם מתכוין בעשייתן כדי לדבקה בו ית' ע"י קיום רצונו שהוא ורצונו אחד .. ולא שדביקות המחשבה ושכל האדם בו ית' היא מצד עצמה למעלה מדביקות קיום המצוות מעשיות בפועל ממש .. אלא מפני שזהו ג"כ רצונו ית' לדבקה בשכל ומחשבה וכוונת המצוות (תניא פל"ח – ג, ב ואילך – ע"ש באורך. וראה שם פל"ה (מד, סע"א ואילך)).

51 לא רק, נשמתו שהיא נפשו האלקית עם שני לבושי' הפנימיים לבדם שהם כח הדבור והמחשבה" שזה נעשה ע"י עסק התורה, וע"י קיום, מצוות מעשיות הנעשים ע"י הגוף

45 שבת פה, א ואילך.

46 עפ"י המבואר בפנים יומתק מה שאברהם הוא אב לגרים (ראה רמב"ם הל' ביכורים פ"ד ה"ג ובהנמסר שם. ביכורים רע"ב פ"א מ"ד) – כי קירוב אברהם לאלקות כפי שמשופר בתושב"כ, הוא כמציאות חדשה בלי שום הקדמה לפניו, וכמו גר שבא להתגייר (ולהעיר מגבורות ה' להמיר"ל פ"ה).

ה', ולא משום רצון האדם – לכן נותן הקדוש־ברוך־הוא גם טוב ושכר „שלא היה כמוהו בעולם” – מעל גדרי העולם.

ז. גדלות האמיתית על־ידי דביקות בבורא

ויש לומר, שענין זה נרמז גם במהותו של השכר – הברכות.

לא זו בלבד שבברכות מודגש שהכל בא מאת ה'; „ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך”, לא בלשון נפעל „והיית לגוי גדול...⁵⁴”, אלא אף תוכן הברכות הוא גדלות – „גוי גדול”, „ואגדלה”:

הגדלות אמיתית היא רק אצל הקב"ה⁵⁵. אצל הנבראים כשלעצמם אין גדלות אמיתית⁵⁶, והגדלות שבבריאה – „ואעשך לגוי גדול ואגדלה שמך”, באה על ידי דביקות בבורא.

כך גם בביטויים האחרים של הברכה, המבטאים שאברהם מתאחד עם הקדוש־ברוך־הוא, ומשום כך „והיה ברכה”, כפי שמבאר רש"י „הברכות נתונות בידך, עד עכשיו היו בידך, ומעכשיו אתה תברך את אשר תחפוץ”, ואף יותר מכך: „ואברכה מברכך ומקללך אאר”, שברכה לאברהם גורמת ממילא את ברכת ה' למברך, וכך להיפך.

ועל ידי עבודה באופן זה של „לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך” אצל כל אחד בעבודתו הרוחנית, יקויים „אל הארץ אשר

54 וע"ד פרשתנו יו, ד: והיית לאב המון גוים.
55 כי „גדול” באמת מורה על בל"ג – ראה שער היחוד והאמונה פ"ד, הגדול .. לאין קץ ותכלית .. כי גדול ה' כו". ולהעיר מהחילוק הגדולה וחסד (לקו"ת עקב יו, סע"ד ואילך. ובארוכה – אוה"ת וירא ז, א ואילך. ועוד).
56 וע"ד המבואר במ"א (ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 122. וש"ס) בהטעם ע"ז שמאריך – מאד שלך – מעורר „מאד” שלמעלה, בל"ג האמיתי (תו"א מקץ לט, ריש ע"ד. סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פט"ו. ועוד) כי נבראים שהם בעצם מוגבלים – אא"פ להיות בהם מצ"ע בל"ג, ו„בא” מה„מאד” שלמעלה – והרי אמיתית „גדול” מורה על בל"ג, כנ"ל הערה שלפנ"ו. ועד"ו נתבאר (לקו"ש שם. וש"ס) בנוגע לבחי' „אמת” שבנבראים.

ומיוחד בו ביחוד גמור⁵².

ו. התכלית – הארץ אשר ארצך

לפי זה מובן מדוע ענין זה (שהתקשרות האמיתית של היהודי עם הקדוש־ברוך־הוא נעשית מצד ציווי ה' ובאמצעות קיום הציווי על ידי היהודי) נכלל בדברי הקדוש־ברוך־הוא „לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך”:

זוהי משמעות הציווי „לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך”. כמבואר במספר מקומות⁵³: „לך לך מארצך” – לך והתרחק מרצונותיך („ארץ” מלשון רצון), וממולדתך – ומהרגליך (ומדות), ומבית אביך – מן הכחות השכליים, המוחיני (אב, חכמה)

– אמנם, אצל יהודי המתנהג כראוי, כל רצונותיו וכוחותיו הנפשיים חדורים בקדושה ובאלקות, בדומה לאברהם אבינו אף לפני הליכתו, אך למרות זאת הדרך להתאחד עם הקדוש־ברוך־הוא היא דוקא על ידי יציאה מן המציאות העצמית, אפילו שהיא מציאות של קדושה – ומדי המטרה של „לך לך” – „הארץ אשר ארצך”: ביצוע הרצון (ארץ) שמראה הקדוש־ברוך־הוא.

לפי זה ניתן לתרץ את שאלתו של הרמב"ן, שהובאה לעיל בסעיף א: מדוע מובטח שכר כזה רק עבור קיום ציווי ה' – יציאה מארצו בלבד?

התשובה היא, משום שבאמצעות קיום ציווי זה מושגת התכלית העיקרית של מצוות. עצם הקיום של ציווי ה' הוא התכלית והוא מביא לידי שלמות השכר.

וכיוון שעיקר שלמותה של מצוה, מלשון צוותא והיבור⁵⁴, היא קיום המצוה משום ציווי

ממש (שאז כח הגוף ממש שבעש' זו נכלל באור ה' כו" (תניא שם, סע"ב ואילך).
52 תניא שם (מה, א).
53 ראה סד"ה לך תשי"ה. ועוד. לקו"ש ח"כ ע' 59. וש"ס. ולהעיר ג"כ מכש"ט ד, סע"ד ואילך (הוצאת קה"ת) בשם הר"ס"ג (וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ב ע' 341).

הוא לאברהם בכרית בין הבתרים, כיוון שאותה ברית נכרתה על כל עשר ארצות, בגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(משיחות ש"פ לך ואחרון של פסח תשמ"א ש"פ נח תשמ"ג)

57 ראה יב, כ וספרי שם. שופטים יט, ח ופרש"י שם. רמב"ם הל' רוצח ושמירת נפש פ"ח ה"ד.
58 פרשתנו טו, יט. וראה פרש"י שם (הובא בהערה הבאה).

59 לכא' כ"ה לפי פשטות הלשון בהברית (שם, יח) „לורעך נתתי” (וממשך בפסוק שלאח"ז „את הקיני גו"), ובב"ר פמ"ד, כב: מאמרו של הקב"ה מעשה [אלא שע"פ פשש"מ (פרש"י שם) „כאילו היא עשוי” (ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 218 ואילך. וש"ס) – גם הו' ארצות].
ומ"ש בפרש"י שם, יט (מב"ר ספמ"ד) „עשר אומות יש

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד